

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W SPECJALNYM OŚRODKU SZKOLNO- WYCHOWAWCZYM IM. M. KONOPNICKIEJ W KLUCZORKU

§ 1. WPROWADZENIE

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników zatrudnionych w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym im. Marii Konopnickiej w Kluczborku jest działanie dla dobra każdego wychowanka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy traktują wychowanka z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników wobec wychowanka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy działają w ramach obowiązującego prawa, statutu ośrodka, wprowadzonych regulaminów i procedur oraz powierzonych im kompetencji określonych w zawartych indywidualnych umowach, oraz zakresach czynności.

§ 2. SŁOWNICZEK POJEĆ

Ilekcioć w dokumencie „Standardy ochrony małośletnich” jest mowa o:

1. **ośrodku** – należy przez to rozumieć Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Konopnickiej w Kluczborku;
2. **małośletnim** (*dziecku, uczniu, wychowanku, uczestniku zajęć rewalidacyjno - wychowawczych*) – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
3. **pracowniku** – należy przez to rozumieć każdego pracownika Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. M. Konopnickiej w Kluczborku, bez

względu na formę zatrudnienia oraz osoby dopuszczone do kontaktu z małoletnimi tj.: wolontariusze, praktykanci, przedstawiciele instytucji lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;

4. **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. M. Konopnickiej w Kluczborku;
5. **rodzicu** – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod władzą rodzicielską. Jeżeli małoletni pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka;
6. **opiekunie prawnym** – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić małoletniemu rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
7. **osobie najbliższej małoletniemu** – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
8. **przemocy fizycznej** – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
9. **przemocy seksualnej** – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
10. **przemocy psychicznej** – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
11. **zaniechanie** – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia zdrowia i/lub trudności w rozwoju małoletniego;
12. **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;

13. *osobie stosującej przemoc domową* – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
14. *świadku przemocy domowej* – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

§ 3. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIAMI A PRACOWNIKAMI OŚRODKA

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas pobytu w ośrodku, monitorują sytuacje i dobrostan małoletnich.
2. Pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności. Pomoc małoletnim uwzględnia: umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności, specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
4. Pracownicy szybko reagują na problemy związane z dyscypliną małoletnich.
5. Metody dyscyplinowania małoletnich dobierane są adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej małoletnich (zakaz stosowania kar fizycznych).
6. Pracownik wyjaśnia małoletniemu za co i dlaczego ponosi konsekwencje. Przekazuje utrzymywany w spokojnym tonie komunikat jasny, konkretny/rzeczowy, wolny od stygmatyzowania, nakierowany na ocenę zachowania małoletniego, a nie jego osoby.
7. Stosując konsekwencje wobec małoletniego za naganne/niewłaściwe zachowania, pracownik równocześnie dostrzega i nagradza pozytywne zachowania małoletniego.
8. Pracownik nie stosuje przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie.
9. Pracownik nie wykonuje z małoletnim żadnej czynności/aktywności o charakterze seksualnym.
10. Pracownik zapewnia małoletniego, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć i może oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
11. Pracownik nie dotyka małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
12. Zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletniego, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi.
13. W sytuacjach wymagających ewentualnych czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, należy unikać innego niż niezbędnego kontaktu fizycznego z małoletnim. Dotyczy to zwłaszcza pomagania w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety.
14. Pracownik równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletniego do prywatności, nie otacza małoletniego osobistą opieką, której on nie potrzebuje.

15. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego pracownik zapewnia obecność innej osoby dorosłej lub na życzenie małoletniego innego małoletniego.
16. Za względu na specyfikę pracy z małoletnim z niepełnosprawnością intelektualną w celu zaspokojenia potrzeb emocjonalno- społecznych dozwolony jest bezpieczny kontakt fizyczny, bez podtekstu seksualnego na potrzeby małoletniego. Kontakt, który spełnia zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

§ 4. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI W OŚRODKU

1. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych małoletnich – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
2. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec kolegów/koleżanek/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwania i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
3. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
4. Małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
5. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy.

6. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników ośrodka o zaistniałych zagrożeniach.
7. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w ośrodku pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

§ 5. NIEDOZWOLONE ZACHOWANIA MAŁOLETNICH W OŚRODKU

1. Stosowanie agresji i przemocy:

a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie
- ✓ wymuszenia;
- ✓ napastowanie seksualne;
- ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- ✓ fizyczne zaczepki;
- ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;

b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- ✓ obelgi, wyzwiska
- ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
- ✓ bezpośrednie obrażanie ofiary;
- ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary
- ✓ groźby;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- ✓ poniżanie;
- ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- ✓ pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
- ✓ wulgarne gesty;
- ✓ śledzenie/szpiegowanie;
- ✓ obraźliwe SMSy i MMSy;
- ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
- ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;
- ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
- ✓ straszenie;
- ✓ szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w ośrodku, grupie lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do ośrodka ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie ośrodka.

3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie zajęć. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren ośrodka w trakcie przerwy lub zajęć.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w ośrodku. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.
6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
8. Niestosowne odzywanie się do kolegów/koleżanek lub innych osób w ośrodku.
9. Używanie wulgaryzmów w ośrodku.
10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności ośrodka.
11. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów/koleżanek lub innych osób oraz własności ośrodka.
12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
13. Wysługiwanie się innymi małoletnimi w zamian za korzyści materialne.
14. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów/koleżanek, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w ośrodku.
15. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych wychowanków bez nadzoru personelu.
16. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody rodziców/opiekunów prawnych obecnych na nich osób.
17. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

§ 6. ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W OŚRODKU

1. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi oraz sporządzić notatkę służbową.

2. Pracownik pedagogiczny, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego przeprowadza z nim rozmowę w obecności drugiego pracownika pedagogicznego (w miarę możliwości w obecności psychologa bądź pedagoga).
3. Rozmowa ma na celu ustalenie podstawowych faktów (miejsce zdarzenia, opis zdarzenia, obecność członków środowiska domowego, obserwatorzy zdarzenia, świadkowie, częstotliwość) oraz wsparcie emocjonalne małoletniego. Rozmowa odbywa się w odpowiednich warunkach, to znaczy w miejscu zapewniającym małoletniemu poczucie bezpieczeństwa oraz prywatności.
4. Rozmowa odbywa się w oparciu o zasady poszanowania małoletniego. Podczas rozmowy małoletni zostaje zapewniony o słuszności ujawnienia faktu doświadczania krzywdzenia oraz zostaje poinformowany, że nawet bardzo bliska osoba nie ma prawa go krzywdzić.
5. Osoby przeprowadzające rozmowę koncentrują się na kontakcie z małoletnim – wysłuchują, co małoletni ma do powiedzenia, są uważni na pozawerbalne przejawy uczuć małoletniego –zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, itp., pomagając małoletniemu poradzić sobie z nimi. Przebieg rozmowy dokumentowany jest w formie notatki służbowej.
6. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownik ma obowiązek wezwać pogotowie, jeżeli wystąpiło poważne uszkodzenie ciała lub rozważyć inną formę pomocy przedmedycznej. W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego należy zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi ośrodka.
7. W przypadku zauważenia lub podjęcia informacji przez pracownika o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego, należy w porozumieniu z koordynatorami ds. standardów ochrony małoletnich uruchomić odpowiednią procedurę postępowania:
  - Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej - Procedura „Niebieskie Karty”- załącznik nr 1
  - Procedury bezpieczeństwa w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych oraz zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego - załącznik nr 2.
8. W przypadku stwierdzenia niezasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego dyrektor/wicedyrektor lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu stwierdzają ten fakt w notatce służbowej. Zaleca się dalszą obserwację małoletniego.
9. Pedagog/psycholog wraz z wychowawcą i innymi specjalistami pracującymi w ośrodku opracowuje plan pomocy małoletniemu. Plan pomocy zawiera przede wszystkim:

- a) działania podjęte przez ośrodek w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa;
- b) formy pomocy małoletniemu, które zostały zapewnione przez ośrodek oraz przy współpracy z innymi instytucjami;
- a) skierowanie małoletniego do innych podmiotów, działających na rzecz wsparcia dzieci krzywdzonych, jeśli zaistnieje taka potrzeba.

10. Plan pomocy jest przedstawiany rodzicom/opiekunom prawnym małoletniego przez wychowawcę klasy z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

11. Plan pomocy uwzględnia sytuację małoletnich z niepełnosprawnościami oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

§ 7. ZASADY PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI DOKUMENTU „STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH”

1. Dyrekcja ośrodka dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania „Standardów ochrony małoletnich” na bieżąco, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego.
2. W przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu dokumentu do obrotu prawnego w ośrodku.
3. W celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu w ośrodku prowadzony jest przegląd po upływie dwóch lat od daty wdrożenia.
4. Przegląd standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w ośrodku, polega na ustaleniu wypełniania przez standardy wymogów przepisów prawa powszechnie obowiązującego.
5. Przeglądu standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w ośrodku, dokonuje dyrektor lub osoby przez niego upoważnione.
6. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować. Na ich podstawie dokonuje ewentualnych modyfikacji i aktualizacji.
7. Z aktualną wersją dokumentu obowiązkowo muszą zapoznawać się wszyscy pracownicy ośrodka oraz potwierdzić podpisem na liście w sekretariacie. Wychowawcy klas/grup wychowawczych zapoznają uczniów/wychowanków i dokumentują ten fakt zapisem w dzienniku. Rodzice/opiekunowie prawni zostają zapoznani z dokumentem przez wychowawców klas podczas wywiadówki szkolnej, co również potwierdzają podpisem.

§ 8. PRZYGOTOWANIE PRACOWNIKÓW DO STOSOWANIA STANDARDÓW ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PRZYGOTOWANIE PRACOWNIKÓW DO STOSOWANIA STANDARDÓW

1. Dyrektor ośrodka przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
  - a) w przypadku każdego pracownika, wolontariusza, praktykanta z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
  - b) w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym praktykantów i wolontariuszy dopuszczonych do pracy z wychowankami ośrodka zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli;
  - c) w przypadku zatrudnienia każdej osoby w ośrodku i dopuszczeniem wolontariuszy lub praktykantów do kontaktu z małoletnimi i opieki, z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
2. Nie jest wymagane przedstawienie zaświadczeń, w przypadku, gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w ośrodku w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c ustawy Karta Nauczyciela poprzedniego stosunku pracy.
3. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pedagogicznych składają przed nawiązaniem stosunku pracy pisemne potwierdzenie spełniania warunku:
  - a) posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych;
  - b) że nie toczy się przeciwko kandydatowi postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne.
4. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa dyrektor uzyskuje informacje zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia 13 maja 2016r z późn. zm.
5. Zatrudniani pracownicy, praktykanci i wolontariusze przed rozpoczęciem pracy lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi są zobowiązani do zapoznania się z:
  - 1) Statutem ośrodka,
  - 2) Regulaminem pracy,

- 3) Standardami ochrony małoletnich obowiązujących w ośrodku,
  - 4) Regulaminami i instrukcjami bhp i p/poż,
  - 5) Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
6. Potwierdzenie zapoznania się z w/w dokumentami oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane jest w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do umów o świadczenie działalności wolontariackiej, praktyki zawodowej lub dokumentacji wycieczki.
7. Za przygotowanie pracowników do stosowania standardów odpowiedzialny jest zespół psychologów i pedagogów ośrodka oraz dyrektor ośrodka:
- a) przygotowanie pracowników pedagogicznych – dyrektor/wicedyrektor podczas rady pedagogicznej (udokumentowane w protokole rady pedagogicznej)
  - b) przygotowanie pracowników niepedagogicznych - psycholog lub pedagog wyznaczony przez dyrektora przeprowadza szkolenie (udokumentowane podpisem na liście obecności na szkoleniu)
  - c) przygotowanie praktykantów, wolontariuszy, innych osób dopuszczonych do pracy z małoletnimi – opiekun praktyki, opiekun wolontariatu, inny nauczyciel wyznaczony przez dyrektora (udokumentowane podpisem na oświadczeniu).

§ 9. ZASADY I SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA RODZICOM, OPIEKUNOM ORAZ MAŁOLETNIM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI

1. Zapoznanie małoletnich z dokumentem „Standardy ochrony małoletnich - wersja skrócona” podczas lekcji/zajęć wychowawczych, potwierdzonych wpisem w dzienniku lekcyjnym - wychowawcy klas.
2. Opublikowanie dokumentu w wersjach „skróconych” na stronie <http://soswkluczborg.pl> z zachowaniem zasady dostępności dla osób niepełnosprawnych – nauczyciel wyznaczony przez dyrektora ośrodka.
3. Zapoznanie rodziców, opiekunów z dokumentem standardów ochrony małoletnich - wersja pełna podczas wywiadówki z obowiązkiem potwierdzenia zapoznania się z dokumentem – zespół psychologów i pedagogów ośrodka.
4. Przeprowadzenie szkolenia dla rodziców, opiekunów pt.: „Cyberprzemoc- jak założyć zaporę rodzicielską” – nauczyciel wyznaczony przez dyrektora ośrodka.

§ 10. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ O ZDARZENIACH ZAGRAŻAJĄCYCH MAŁOLETNIEMU I UDZIELENIE MU WSPARCIA

- 1. Zespół Psychologów-Pedagogów - koordynatorzy ds. standardów ochrony małoletnich.**

2. **Wychowawcy klas w danym roku szkolnym.**
3. **Kierownicy grup wychowawczych.**
4. **Zawiadomienie sądu/prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa - Dyrekcja ośrodka.**

§ 11. SPOSÓB DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO

Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczke zakłada i prowadzi pedagog/psycholog.

Do czasu zakończenia sprawyteczka pozostaje w gabinecie psychologa/pedagoga i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

W teczce umieszcza się:

1. Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia – załącznik 1;
2. Protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie.
3. Kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy – załącznik 3 lub 4.
4. Protokoły i notatki z rozmów z małoletnim i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem.
5. Protokół z posiedzenia Zespołu interwencyjnego, powołanego przez dyrektora.
6. Kopię „Niebieskiej Karty – A” , w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskie Karty” – załącznik 5.
7. Kopię „Niebieskiej Karty – B” , w przypadku, gdy została wszczęta procedura „Niebieskie Karty” – załącznik 6.
8. Protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą – o ile taka będzie przeprowadzana.
9. Korepondencję pomiędzy np. Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem rodzinnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi.
10. Plan wspierania ucznia/wychowanka krzywdzonego.

§ 12. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNET

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno pracownikom, jak i małoletnim, w czasie zajęć i poza nimi.
2. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.

3. Wszystkie komputery z dostępem do Internetu na terenie szkoły są podłączone do bezpiecznej sieci OSE.
4. W ośrodku usługi świadczy informatyk odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci.
5. Login i hasło do Internetu posiadają nauczyciele prowadzący zajęcia komputerowe z małoletnimi. Nauczyciele zachowują login i hasło w tajemnicy.
6. Na terenie ośrodka dostęp małoletniego do Internetu możliwy jest tylko pod nadzorem nauczyciela.
7. Korzystanie z multimediów, Internetu i programów użytkowych służy celom edukacyjnym i opiekuńczym.
8. Małoletni obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela z obowiązującym regulaminem/ instrukcją korzystania z komputerów.
9. Użytkownikowi komputera zabrania się:
  - b) instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
  - c) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
  - d) dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.
10. Małoletni ma prawo korzystać na terenie ośrodka z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w ośrodku zasadami.
11. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
12. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
13. Małoletni przynoszą/przywożą telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców/opiekunów prawnych.
14. Ośrodek nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu.
15. Małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla małoletniego, jak i pozostałych osób.
16. Małoletni może wykorzystywać telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) podczas zajęć pod opieką oraz za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia.
17. Jeśli małoletni czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
18. Na terenie ośrodka zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.

19. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.
20. Małoletni ma prawo korzystania z telefonu lub innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć organizowanych poza terenem ośrodka wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia.
21. Podczas wyjść zorganizowanych przez ośrodek (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) małoletni jest zobowiązany do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go w torbie/plecaku.

§ 13. PROCEDURY OCHRONY PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNET ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

1. Monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych;
2. Edukacja medialna – dostarczanie wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną;
3. Prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy małoletnimi, wprowadzanie norm grupowych; uczenie odróżniania dobra od zła);
4. Prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.
5. Włączenie rodziców/opiekunów małoletnich w działania ośrodka na rzecz zapobiegania cyberprzemocy – poinformowanie ich o polityce ośrodka w zakresie reagowania na cyberprzemoc; edukacja na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci: warsztaty, szkolenia dla rodziców/opiekunów, udostępnianie materiałów i publikacji, w tym polecanie i wskazywanie sposobów instalowania ochrony rodzicielskiej;
6. Instalowanie aplikacji filtrujących na każdym komputerze oraz aplikacji filtrujących do usług sieciowych w budynku szkoły (OSE), które analizują przepływające dane i są w stanie zablokować dostęp do podejrzanych lokalizacji.
7. Podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje:

- a) ustalenie okoliczności zdarzenia;
  - b) zabezpieczenie dowodów;
  - c) poinformowanie o sytuacji rodziców/opiekunów małoletnich – uczestników zdarzenia;
  - d) objęcie pomocą poszkodowanego;
  - e) podjęcie działań wobec agresorów, w tym zastosowania środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym regulaminem ośrodka i rodzajem przewinienia;
  - f) powiadomienie policji, gdy zostało złamane prawo lub sprawca nie jest wychowankiem ośrodka i jego tożsamość nie jest znana;
8. Określenie procedury wskazującej osoby w ośrodku, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/zaobserwowanej cyberprzemocy.

§ 14. ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEMU PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w ośrodku powołany przez dyrekcję ośrodka. W jego skład mogą wchodzić: wychowawca klasy/grupy, /pedagog, psycholog, dwóch nauczycieli uczących dziecko i mających z nim większość zajęć.

Struktura dokumentu „Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia”:

- a) podstawa prawna - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji i świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798 - § 2 ust. 2,
  - b) imię i nazwisko ucznia/wychowanka,
  - c) imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia,
  - d) tytuł, z jakiego został opracowany plan wsparcia,
  - e) diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia,
  - f) cel wsparcia małoletniego,
  - g) identyfikacja zasobów wewnętrznych ośrodka oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego - ofiary krzywdzenia,
  - h) zakres współdziałania ośrodka z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletniego,
  - i) zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego małoletniemu,
  - j) formy i metody wsparcia małoletniego,
  - k) ocena efektywności wsparcia udzielonego małoletniemu.
2. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia:

- a) charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, okoliczności doznanej krzywdy, rodzaj zagrożenia bezpieczeństwa małegoletniego – w obszarze zdrowia, życia, rozwoju),
- b) analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów z małymletnim, wyniki obserwacji małegoletniego (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców, nauczycieli, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę małegoletniego, specjalistów – psychologów, pedagogów,
- c) określenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia/życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze socjalnym.

3. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia, np.:

- a) udzielanie systematycznej/okresowej pomocy, np. psychologiczno-pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej;
- b) zapewnienie specjalistycznego wsparcia małegoletniemu/jego rodzinie;
- c) wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną małegoletniemu/jego rodzinie;
- d) wspieranie rodziców/opiekunów prawnych małegoletniego w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- e) pomoc małegoletniemu w rozwiązywaniu problemów psychicznych;
- f) złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia złagodzenie stresu, lęku małegoletniego;
- g) wzmacnianie poczucia własnej wartości małegoletniego;
- h) kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, dyskredytowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym, np. szkolnym.

4. Identyfikacja zasobów wewnętrznych ośrodka oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małegoletniego - ofiary krzywdzenia, np.:

- a) zasoby wewnętrzne ośrodka: dyrektor, zespół wychowawczy, zespół interwencyjny, specjaliści zatrudnieni w szkole (psycholog, pedagog); pielęgniarka szkolna; rodzice/opiekunowie prawni;
- b) źródła zewnętrzne wsparcia małegoletniego krzywdzonego, np. sąd rodzinny, kurator sądowy, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki doskonalenia nauczycieli, służba zdrowia, MOPS/GOPS; organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

5. Ustalenie zakresu współdziałania ośrodka z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małegoletniego

6. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego małegoletniemu.

7. Ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia:

- a) zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych małoletniego – ofiary krzywdzenia;
- b) wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez małoletniego skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia małoletniego w okresie ich monitorowania.

8. Ustalenie form i metod wsparcia małoletniego:

Przykładowe formy pracy:

- a) indywidualna – konsultacje indywidualne; praca indywidualna z małoletnim, w zależności od rodzaju krzywdy – zgodnie z przyjętymi w ośrodku procedurami; indywidualne zajęcia terapeutyczne,
- b) grupowe: warsztaty edukacyjno-profilaktyczne, lekcje wychowawcze, zajęcia grupowe.

9. Ocena efektywności udzielanego wsparcia - wyniki obserwacji prowadzonej przez nauczycieli i specjalistów w czasie lekcji, oferowanych formach wsparcia; wyniki rozmów z małoletnim, analiza dostępnej dokumentacji.

Dyrektor ośrodka